

TEEMA 1. Sopimusjärjestöjen toiminta ja talous.

Lähetysseuran strategiset tavoitteemme ovat pysyneet samoina, mutta strategiakausi 2016 - 2022 on päättymässä ja uutta strategiaa valmistellaan parhaillaan. Tässä strategian nykyiset päälinjaukset, eli ns. Toivon tiekartta.

Toivon teema 1: Todistamme Jumalan rajoja ylittävästä rakkaudesta. Kumppaneidemme kanssa ylitämme rohkeasti maantieteellisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia rajoja todistaaksemme Jumalan rakkaudesta sanoin ja teoin.

- Kristillisen sanoman ulkopuolella olevat ovat kohdanneet Jumalan rajoja ylittävän rakkauden
- Seurakunta toimii avoimena yhteisönä ja ylittää rajoja osana maailmanlaajuista kirkkoa.

Toivon teema 2: Puolustamme syrjittyjen ihmisarvoa ja -oikeuksia. Kumppaneidemme kanssa teemme työtä syrjittyjen ryhmien aseman ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi.

- Sukupuolen vuoksi syrjityt naiset ja tytöt tunnistavat uusia mahdollisuuksia ja hyödyntävät niitä.
- Vammaiset ihmiset voivat elää esteettömässä ympäristössä ja rikastuttavat yhteisöjään.
- Vähemmistöt toteuttavat omaa kulttuuriansa ja elämäntapaansa vuorovaikutuksessa ja osana ympäröivää yhteiskuntaa.
- Riistetyt ja hyväksikäytetyt toipuvat ja päättävät omasta elämästään osana yhteiskuntaa.
- Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret oppivat elämäntaitoja ja vastuullisen aikuisuuden perusteita.

Toivon teema 3: Muutamme maailmaa oikeudenmukaisemmaksi. Kumppaneidemme kanssa kamppailemme taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta.

- Poliittiset päättäjät ja talousvaikuttajat tiedostavat ihmisoikeuksien toteutumisen esteitä ja toimivat niiden poistamiseksi.
- Kansalaisyhteiskunnan johtajat puolustavat aktiivisesti syrjittyjen oikeuksia.
- Kumppanikirkot ja -järjestöt toimivat ammattitaitoisesti ja hyvän hallintotavan mukaisesti.

Toivon teema 4: Rakennamme rauhan ja sovinnon edellytyksiä. Kumppaneidemme kanssa edistämme rauhaa ja sovintoa paikallisissa yhteisöissä ja yhteiskunnissa.

- Konfliktin osapuolet vahvistavat keskinäistä luottamusta ja työskentelevät yhteisten ratkaisujen löytämiseksi.
- Rauhanrakentajat osallistavat konfliktin ratkaisun kannalta olennaisia ryhmiä, erityisesti naisia, rauhantyöhön.

Kirkollinen työ

- Työn keskiössä teologinen koulutus, kirkon diakonia- ja lapsityö sekä raamatunkäännös- ja kirjallisuustyö. Työn maantieteellinen painopiste oli Aasia. Merkittävänä painopisteenä kumppanikirkkojen hallinnon kehittäminen, kuten hanke- ja taloushallinnon vahvistaminen sekä temaattinen koulutus.
- Teimme erityisesti syrjittyjen ryhmien oikeuksia ja ihmisarvoa vahvistavaa työtä. Sukupuolten välistä oikeudenmukaisuutta vahvistavan työn osuus nousi. Suurin hyödynsaajaryhmä olivat lapset ja nuoret. Merkittävä osa toiminnasta tapahtui Nepalissa, Etiopiassa, Israelissa ja Taiwanissa.
- Rauhan ja sovinnon työtä toteutettiin Israelissa, Länsirannalla, Omanissa ja monenkeskisen yhteistyön kautta.

- Vuonna 2020 Lähetysseura keskittyi tukemaan ennen kaikkea sitä, että kumppanikirkkomme selviäisivät pandemian aiheuttamista valtavista haasteista ja vaikeuksista.

Kehitysyhteistyö ja katastrofiapu

- Koronapandemian takia yhteistyökumppanit kehittyvissä maissa joutuivat päivittämään vuosisuunnitelmansa, jotta osa toiminnasta voitaisiin toteuttaa turvallisesti, osa rahoituksesta käyttää pandemian vastaiseen työhön ja osa työstä siirtää tai jättää toteuttamatta.
- Katastrofityössä koronapandemian seuraukset korostuivat: Lähetysseura antoi tukea kaikkiaan 19 katastrofihankkeelle, joiden kautta 101 000 ihmistä sai apua (ed. vuonna 18 000 ihmistä). Korona-hankkeet keskittyivät terveydenhoitoon, koronaviestintään, ruoka- ja hygieniatarvikkeiden jakamiseen sekä psykososiaaliseen tukeen.
- Lisäksi Lähetysseura tuki kirkkojen katastrofivalmiuden vahvistamista Luterilaisen maailmanliiton kautta.

Rauhantyö ja vaikuttaminen

- Rauhantyötä tehtiin yhteistyökumppanien kanssa Syyriassa, Myanmarissa ja Zimbabwea. Tuimme ruohonjuuritason toimijoiden vuoropuhelun linkittymistä virallisiin rauhanprosesseihin sekä naisten, etnisten vähemmistöryhmien ja kirkkojen roolia ja toimijuutta vuoropuhelun edistämisessä.
- Kuluneena vuonna käynnistyi myös uusi hanke Etiopiassa, jossa työ keskittyy psykososiaaliseen rauhanrakennukseen.
- Vaikuttamistyötä jatkettiin kolmella painopistealueella: haavoittuvien ryhmien ihmisoikeudet, oikeudenmukainen rauha ja taloudellinen oikeudenmukaisuus.

Ulkomaantyön yhtenäistäminen

Tärkeä muutos Lähetysseuran toiminnassa oli ulkomaantyön uudistus, jonka taustalla olivat rahoituksen mukaan jaotellun toiminnan haasteet ja työn uudet vaatimukset. Lisäksi koronapandemian synnyttämien taloushaasteiden vuoksi hallinto- ja henkilöstörakenteen keventäminen tuli välttämättömäksi.

- Uudistuksessa luovuttiin rahoituspohjan määrittelemistä ulkomaantyön ohjelmista, selkeytettiin johtamisjärjestelmää ja annettiin enemmän päätösvaltaa työalueille, lähemmäs kumppaneita.
- Uusi ulkomaanosaston rakenne korostaa ulkomaisen työn kokonaisuuden yhteistä suunnittelua, tekemistä, raportointia ja hallintoa riippumatta siitä, onko kyseessä ulkoministeriön rahoittama kehitysyhteistyö vai seurakuntien rahoittama kirkollinen työ.
- Muutoksessa ulkomaantyön perusteet ja työn sisältö säilyivät uudistuksessa ennallaan, eikä yhteistyökumppaneiden tai työskentelymaiden määrä olennaisesti muuttunut. Työalueita on nyt viisi entisen yhdeksän sijasta. Uudistuksessa johtajapositiot vähenivät, kun alueiden rakennetta muutettiin niin, että aluejohtaja vastaa isommista kokonaisuuksista eikä maajohtajia ole (poikkeuksena Nepal).

Toiminnan ja talouden tunnusluvut

Tulos verrattuna kahteen edelliseen vuoteen (tulot/menot)

- **2021 (budjetti):** 25,7 milj. / 26,2 milj.
- **2020:** 27,6 milj. / 28 milj.
- **2019:** 28,8, milj. / 30,8 milj.
- **2018:** 31 milj. / 31,9 milj. (tulokseen sisältyy Tähtitorninkatu 16 kiinteistön myynti)

Seurakuntien talousarviomäärärahat

- 2020: 8,3 milj.
- 2019: 8,3 milj.
- 2018: 8,6 milj.

Vapaaehtoistuotot seurakunnista (vapaaehtoinen kannatus + kolehdit)

- 2020: $1,3 + 0,7 = 2$ milj. (sisältää kirkkohallituksen kolehtikompensaation)
- 2019: $2,2 + 1,6 = 3,8$ milj.
- 2018: $2,3 + 1,6 = 3,9$ milj.

Työntekijämäärä (kotimaa + ulkomaat tilanne 31.12.)

- 2020: $118 + 70 = 188$
- 2019: $120 + 87 = 207$
- 2018: $119 + 92 = 210$

Tärkeimmät henkilövaihdokset

- Uusi puheenjohtaja ja jäseniä hallitukseen
Uudeksi puheenjohtajaksi nousi kesäkuussa Simo Peura (Lapuan hiippakunta). Peuran lisäksi hallitukseen valittiin vuosikokouksessa Jukka Pakarinen (Helsingin hiippakunta), Tiina Reinikainen (Kuopion hiippakunta) ja uudelleen valittiin Simo Suutari (Mikkelin hiippakunta).

- Uudet tai uudelleenvalitut aluejohtajat aloittivat työnsä:
Kiinalainen alue: Ilse Paakkinen
Itäinen ja eteläinen Afrikka: Teressa Juhaninmäki
Läntinen Afrikka, Lähi-itä ja Pakistan: Janetta Vettenranta
Kaakkois- ja Etelä-Aasian alueet ja Nepal: Olli Pitkänen
Latinalainen Amerikka: Arja Koskinen

Lisäksi: Felm-keskuksen uusi toiminnanjohtaja: Satu Haapanen), Nepalin uusi maajohtaja (alueen ja hankkeiden koon takia): Juha Valta.

Johtoryhmän kokoa on pienennetty yhdistämällä talous- ja hallinto-osasto. Osaston uusi johtaja on Tarja Larmasuo ja taluspäällikkö Stina Roine.

TEEMA 2. Koronan vaikutuksia toimintaan ja talouteen

Vuosi 2020 oli yksi Lähetyseuran tapahtumarikkaimmista ja raskaimmista vuosista - ei pelkästään kuitenkaan koronan takia, vaan myös taloudellisten haasteiden takia. Koronavirus muutti dramaattisella tavalla koko maailman, Lähetyseuran yhteistyökumppaneiden, Suomen ja myös Lähetyseuran suunnitelmat. Toimintavuotta leimasivat suuret muutokset:

- Koronan raskaat vaikutukset kaikkein köyhimpien elämään -> avun tarve-
- Hankkeiden suuntaaminen ja organisoiminen uudelleen
- Etätyö globaalisti käyttöön

- Evakuoinnit ja kotiutukset työalueilta Suomeen
- Henkilöstö- ja taloudellisten resurssien vähyys, seurakuntien vapaaehtoisen kannatuksen puolittuminen koronan vuoksi
- Kahdet yt-neuvottelut
- Useat organisaatiouudistukset (ulkomaanosaston uudistus, talous- ja hallinto-osaston yhdistäminen)

Valopilkkuja koronan keskellä

- *Lähetysseuran työssä erinomaiset lähtökohdat pandemian tarpeisiin vastaamiseen.* Samalla kun pandemia vaikutti henkilöstö- ja raharesurssiin, kristillisen sanoman jakamisen ja palvelun kysyntä kasvoi. Myös diakonia ja kehitysyhteistyö muuntui ketterästi tilanteen mukaan, ja työhön sisältyi jo valmiiksi muun muassa koronan aikaan tarpeellista terveys- ja hygienia-työtä, toimeentulolähteiden kehittämistä ja ruokaturvan parantamista.

- *Digiratkaisuja hyödynnettiin tehokkaasti.* Pohjoisen ja etelän kehitystoimijat pystyivät tekemään digiloikan ja hyödyntämään erilaisia digiratkaisuja yhteydenpidossa ja jopa hankkeiden toteuttamisessa. Monet heikoistakin kumppanuuskirkoista pystyi siirtämään hartaus- ja jumalanpalveluselämän verkkoon ja toimimaan yhteisönsä tukena kriisissä. Myös kotimaassa etätyö toimi, ja kaikkiaan etäkokouksia järjestettiin noin 1400 kuussa.

- *Lähetysjuhlien viesti tavoitti uusia yleisöjä radion kautta* Radio Dein kautta toteutettuna korona-ajan Lähetysjuhlat tavoittivat laajalti uusia yleisöjä: Päiväkohtaiset kuuntelijaluvut olivat Deillä noin 70 000 kuuntelijaa.

- *Kekseliäitä tapoja Kauneimpien Joululaulujen toteuttamiseen.*

Webinaarien kautta tavoitettiin 550 ihmistä seurakunnissa, joiden kanssa syntyi valtavasti ideoita toteuttaa laulutilaisuuksia koronarajoitusten aikana. Youtuben kautta järjestetty Koko Suomen Kauneimmat Joululaulut tavoitti yli 155 000 ihmistä. Kampanjan tuotto oli koronasta huolimatta lähes 0,5 miljoonaa euroa maailman lapsille.

- *Vierailuja toteutettiin seurakunnissa uudella tavalla.* Koronatilanteesta huolimatta vuoden aikana lähetysseuralaiset pystyivät toteuttamaan kaikkiaan 450 fyysistä tai etävierailua suomen- ja ruotsinkielisiin seurakuntiin.

- *Viestintä tavoitti enemmän ihmisiä.* Koronan takia viestintään kehitettiin uusia sisältötyyppejä ja siirrettiin painopistettä verkkoon: mm. virtuaaliset kirkkokahvit, podcastit ja videot nostivat verkkokävijöiden määrää yli 25 prosenttia. Facebookin kautta kokonaistavoittavuus oli lähes neljä miljoonaa ihmistä.

- *Lähetysseuran mielikuva seurakunnissa hyvällä tasolla.*

Yhteenvedo Taloustutkimuksen toteuttamasta seurakunnille tehdystä kyselystä Lähetysseuraan liittyen:

99 % tuntee Lähetysseuran

75 % kokee läheiseksi

55% kokee läheisimmäksi

Terveiset kirkolle

- Seurakuntien talousarvioavustukset nousivat hieman ja järjestöjen ja säätiöiden tuki nousi 8 prosenttia. Myös yksityishenkilöiltä saatujen lahjoitusten määrä kasvoi. Valitettavasti tämä ei kuitenkaan riittänyt paikkaamaan kolehtitulojen menetystä eikä seurakuntien vapaaehtoisen kannatuksen laskua. Kirkkohallitus tuki kolehtitulojen menetystä Lähetysseuralle - iso kiitos siitä! Sillä oli iso merkitys työn jatkumiselle.

- Koronatilanne tulee vaikuttamaan vuosia eteenpäin. Lähetysseuran toimintamaissa koronan vaikutukset tulevat jatkumaan ehkä jopa kymmenen vuotta, rokotekattavuus tulee olemaan pitkään huono, kehitys on taantunut, köyhyys lisääntynyt - ja avun tarve kasvaa. Myös jotta kirkot pystyvät vastaamaan avun tarpeeseen, Lähetysseuran tukea tarvitaan.

- Lähetykseura arvioi, että pandemian jälkeinen normaali tulee vaikuttamaan merkittävästi myös seurakuntien toimintaan - ja tällä tulee olemaan iso vaikutus Lähetykseuran tulonmuodostukseen.

TEEMA 3. Yhteinen todistus, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetyksen peruslinjaus 2018 ja sen toimintaperiaatteet.

Toimintaperiaate: Evankeliumi on liikkeelle lähettävä voima. Kirkko kohtaa kokonaisvaltaisesti kaikki ihmiset lähetyksen ja evankelioimisen välityksellä...

Lähetykseura toteuttaa tätä toimintaperiaatetta. Työn onnistumista mittaavilla indikaattoreilla Lähetykseura seuraa mm. montako seurakunnan ulkopuolella olevaa ihmistä hyvä sanoma on tavoittanut. Tavoitettujen ihmisten määrä kasvoi viime vuonna 57 000:een (vuosi 2019 tavoitettujen määrä oli 46 000). Jos lasketaan SAT 7 -kanavan kautta tavoitetut ihmiset, luku on 30 miljoonaa.

Seuraava linjaus voisi rakentua Luterilaisen Maailmanliiton kokonaisvaltaisen lähetyksen määritelmään, johon sisältyy julistus, diakonia ja vaikuttamistyö.

Toimintaperiaate: Kokonaisvaltaiseen lähetykseen kuuluu myös oikeudenmukaisuuden, ihmisarvon, yhdenvertaisuuden ja perusoikeuksien puolustaminen...

Lähetykseura mittaa työn tuloksellisuutta useilla mittareilla, joiden kautta seuraamme naisten ja tyttöjen, lasten ja nuorten, vammaisten ihmisten, alkuperäiskansojen ja vähemmistöjen sekä hyväksikäytettyjen ihmisarvon ja ihmisoikeuksien toteutumista. Meille on tärkeää, että linjaus selkeästi sanoittaa näiden kuuluvan kokonaisvaltaiseen lähetykseen.

Toimintaperiaate: Kirkko ja sen lähetyksjärjestöt edistävät lähetykskasvatusta ja lisäävät missiologista tietämystä erityisesti kirkon työntekijöiden perus- ja täydennyskoulutuksessa...

Olemme huolissamme lähetyks- ja kansainvälisyyskasvatuksesta kirkossa. Kirkolliskokouksen päätöksellä kansainvälisen työn asiantuntijoiden palkkaus on siirtynyt hiippakunnille. Kun Kirkkohallitus ja tuomiokapitulit joutuvat tekemään merkittäviä talousleikkauksia, on jo nähtävissä, että kansainvälisen työn asiantuntijoiden virat joko leikataan tai virkoihin sisällytetään muitakin tehtäviä. Lähetykseuralle seurakunnissa annettava lähetykskasvatus lapsityöstä alkaen on tärkeä. Olemme valmiita ottamaan vahvemman roolin, mutta työn järjestämisestä, resurssoinnista, pelisäännöistä ja yhtenäistämisestä täytyy käydä keskustelua melko pian.

Toimintaperiaate: Kirkon lähetyksjärjestöt tukevat asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan seurakuntia ja hiippakuntia missionaarisuudessa ja lähetystehtävän toteuttamisessa...

Tuemme palvelupäälliköiden, seurakuntavierailujen ja asiantuntijoiden kautta seurakuntien missionaarisuutta. Olemme olleet aktiivisesti mukana keskusteluissa kirkon lähetyksjärjestöjen koulutuksesta ja koulutamme omia ulkomaantyöntekijöitä sen kautta. Toivomme keskustelua siitä, mitä sitoutuminen keskinäiseen yhteistyöhön merkitsee.

Toimintaperiaate: Toimiessaan ulkomaisten yhteistyökirkkojen kanssa kirkon lähetyksjärjestöt noudattavat niiden virkaratkaisuja eivätkä lisää jännitteitä omalla toiminnallaan...

Pidämme tärkeänä, että käydään keskustelua siitä, miten tämä periaate huomioi Luterilaisen maailmanliiton sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden asiakirjan.

Toimintaperiaate: Kirkon toiminnassa tavoitetaan eri kulttuureissa elävät ja eri kieltä puhuvat kansanryhmät heidän omalla kielellään. Jumalan sana saavuttaa ihmiset eri muodoissa: painettuina raamatunkäännöksinä, äänitteinä...

Toimintaperiaate on asetettu aikana, jolloin esimerkiksi valeutiset ja sosiaalisen median polarisoituminen ja vihapuhe eivät ole olleet niin ajankohtaisia ja vaikuttavia kuin nyt. Toimintaperiaate kaipaa kehittämistä digitaalisen median kehityksen perusteella.

Toimintaperiaate: Kirkko ja seurakunnat vahvistavat kristittyjen keskinäistä yhteyttä sekä uskontojenvälistä vuoropuhelua...

Olemme lähetysjärjestönä mukana dialogin kehittämisessä Diakonissalaitoksen, Helsingin seurakuntayhtymän ja Suomen Lähetysseuran käynnistämän #sovinto-hankkeen ja uskontojen väliseen vuoropuheluun ja rauhanrakentamiseen keskittyvän Al Amana -keskuksen kautta. Piispainkokous on uudistanut linjauksiaan uskontojen kohtaamisesta. Tämä olisi syytä huomioida, kun perussopimuksia ja mahdollisesti linjaus uudistetaan seuraavan kerran.